

Afwijkend kalf

door infectie tijdens de dracht

Aan de hand van praktijkcases schrijven ki- en et-specialisten van CRV elk kwartaal over de vruchtbaarheid bij vleesvee. Binnen de ki-praktijk komen zo ook regelmatig vragen van bezorgde veehouders over afwijkende kalveren bij de geboorte.

Regelmatig krijgen we oproepen van veehouders met de melding dat een afwijkend kalf is geboren. Dat gebeurt meestal in golven en soms gaat het om meerdere kalveren op een bedrijf. In de zoektocht naar een oorzaak wordt al snel naar de stier gewezen. Onderzoek op het afwijkend kalf bij DGZ in Vlaanderen of GD in Nederland kan uitsluitsel geven over de oorzaak. Schmalleberg kan in die gevallen de oorzaak zijn.

In 2011 was er een acute ziekte-uitbraak met duidelijke ziekte en sterfte en abortus bij rundvee en schapen. Bij die uitbraak hebben heel wat dieren antistoffen gekregen en ze waren dus beschermd. Maar de jaren erna werd het virus minder actief door het spel van weerstand en herbesmetting. Dat ging met golven. Als de weerstand minder is, worden meer dieren besmet en wordt de kans op problemen groter. Als runderen (denk aan pinken) zonder antistoffen, dus zonder bescherming, besmet raken in de tweede of derde maand van de dracht, is die foetus heel gevoelig. Het virus gaat door de placenta en besmet het kalf. Dan kunnen er kalveren worden geboren met afwijkingen. De meest voorkomende afwijkingen zijn misvormingen aan de rug, de kaak, de ledematen of misvormingen aan en in de hersenen en het hoofd (waterhoofd, rare misvormde schedels, afwijkingen aan de ogen, aanwas op het hoofd).

De verspreiding van het schmallebergvirus gebeurt door knutten of muggen. Deze insecten brengen de besmetting van dier naar dier in de periode dat ze actief zijn. In de winter worden er nauwelijks runderen besmet, wel in het voorjaar en de zomer, afhankelijk van de temperatuur. Afwijkende kalveren worden dus geboren zes à zeven maanden na besmetting.

De diagnose van de ziekte kan door het aantonen van virusdeeltjes in de hersenen van aangetaste kalveren. Preventie kan door de insecten te bestrijden, maar zo raken jonge dieren ook niet besmet, zodat geen immuniteitsopbouw plaatsvindt.

Vruchtbaarheidstip

In het geval van de geboorte van afwijkende kalveren is het altijd goed om naar een oorzaak van de afwijking te zoeken. Dat geldt ook bij van het voorkomen van meerdere abortussen op een bedrijf. Een autopsie of het uitvoeren van een abortusprotocol kan in die gevallen vaak een oorzaak aan het licht brengen.

In bovenstaand geval is schmalleberg de oorzaak van de afwijking. Het schmallebergvirus wordt verspreid door knutten, een soort muggen. Bestrijding van insecten kan helpen om de infectie tegen te gaan. De gevolgen van een infectie met het schmallebergvirus kunnen worden beperkt door gevoelige dieren, met

name pinken (jaarlingen), op een later moment in het jaar te laten dekken. Zodoende krijgt het jongvee eerst de kans om immuniteit op te bouwen, nog voor de dracht, en kan het voorkomen van misvormde kalveren worden beperkt.